

DHB DIALOG

NR 3 >> 2024 ÅRGÅNG 51

DHB UNDER
80- OCH 90-TALET

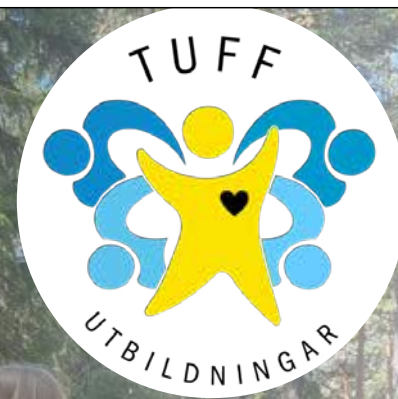
ATT VARA UNG OCH
HÖRSELSKADAD

FORSKNING OM DISTANSTOLKNING
UNDER COVID-19

Tidskrift för Riksförbundet för döva, hörselskadade barn och barn med språkstörning

GÅ PÅ VÅRA SPÄNNANDE KURSER FÖR HELA FAMILJEN

Halloween på Parken Zoo
Lördag 26 oktober
Eskiltuna

Fjärilshuset
5 oktober
Stockholm

Julmarknad
24 november
Örebro

**ANMÄL DIG HÄR
VIA VÅR HEMSIDA!**

och vi har fler kurser!

LSS-insatser med fokus på kommunikation

Mo Gård har 75 års samlad erfarenhet och specialiserad kompetens kring kommunikation, kombinerade funktionsnedsättningar och utmanande uttryckssätt. Vi är ett stiftelseägt idéburet kunskapsföretag som erbjuder individanpassade helhetslösningar inom boende, daglig verksamhet och anpassad gymnasieskola till personer med intellektuell funktionsnedsättning och/eller autism.

Vi finns på flera platser i landet och har just nu lediga platser att erbjuda. Välkommen att besöka vår hemsida eller ta kontakt med våra kunniga placeringsrådgivare:

✉ placeringsradgivare@mogard.se ☎ 010-471 6700

mogard.se

mo GÅRD

>> LEDARE

Den ljusnande framtid...

NU ÄR HÖSTEN HÄR, sommarlovet är slut, skolorna har börjat och livet börjar återgå till det normala för de flesta. I juni firade många av våra ungdomar glatt att de du skulle ut i vuxenlivet, men för ungdomar med funktionsnedsättningar är framtiden väldigt oviss. Från att ha haft en trygg miljö under skoltiden, där man i många fall haft stöd och

hjälp, går man nu ut mot en värld där man måste klara sig själv. Det kan handla om allt från att hitta möjligheter till utbildning eller jobb, eller behöva ett särskilt boende i en teckenspråkig miljö. Många ungdomar får inte det stöd man behöver eller har rätt till av myndigheterna och anhöriga får ofta gå in och stötta och hjälpa rätt. När det gäller boende för personer som, förutom hörselnedsättning eller dövhet, har intellektuell funktionsnedsättning ska både boende och daglig verksamhet fungera och då är kommunikation, ofta på teckenspråk, något som inte är en självklarhet för de kommuner som beslutar om detta. Om detta kan man läsa

mer i den rapport som DHB Flex tagit fram tillsammans med funktionshinderforskaren Barbro Levin "Rätten till teckenspråk genom livet", som finns på DHBs hemsida. DHB arbetar just nu med en projektansökan till Allmänna Arvsfonden för projektet "Lättare Rätt", som har som mål att hjälpa döva/hörselskadade teckenspråkiga med neuropsykiatrisk diagnos eller problematik att hantera övergången från grundskola till gymnasieskola och vidare in i vuxenlivet. Tanken är att ta fram en webb-app för att göra information tillgänglig på ett enkelt och tillgängligt sätt. Vi hoppas att projektet beviljas för att det kan vara ett stöd till många ungdomar som är på väg ut i vuxenlivet.

Karin Afli
Styrelseledamot

Redaktör

Mariah Levicsek

Ansvarig utgivare

Fredrik Zetterberg

Adress

Riksförbundet DHB

Fabriksgränd 54A

702 23 Örebro

Tel: 019-17 08 30

Mail: kansliet@dhb.se

Prenumeration

Riksförbundet DHB:s kansli

Mail: kansliet@dhb.se

Tidningen utkommer med 4 nr/år.

Pris för icke medlem 200 kronor/år.

Annonser

Mariah Levicsek

Tel: 070-4919598

mariah.levicsek@dhb.se

Grafisk produktion

Olga&friends -

en del av Ågrenshuset

Tryck

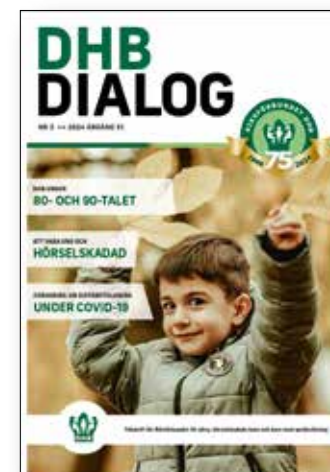
Ågrenshuset AB, Bjästa

Manusstopp nr 4, 12 nov 2024.

Tidningen finns ute vecka 40.

Omslag

Unsplashed

>>

När du flyttar, kom ihåg att meddela adressändring till Riksförbundet DHB:s kansli, kansliet@dhb.se så medlems-tidningen och övrig information når dig!

Som medlem i Riksförbundet DHB får du DHB Dialog fyra gånger per år, tillgång till riksförbundets och distriktens aktiviteter, råd och stöd samt möjlighet att påverka.

Bli medlem via:

www.dhb.se/medlem

www.dhb.se

DHB UNDER 80- OCH 90- TALET

Den 14 maj 1981 erkändes teckenspråket som ett eget språk. Allt sedan dess har vi firat Svenska teckenspråkets dag den 14 maj varje år.

SPECIALSKOLAN FICK EN NY KURSPLAN i teckenspråk där språkundervisningen skulle anpassas till barnens individuella behov. Exempelvis skulle undervisningen i engelska för döva/hörselskadade elever syfta till att kunna läsa och förstå texter samt använda språket i skrift i enklare former. Hör- och talövningar skulle anpassas till elevernas förutsättningar.

Förbundet fick ett kansli i Dövas hus i Örebro och man anställde personal för att möta upp förbundets ökade verksamhet. 1980 genomförde DHB sitt första läger och 1981 blev man medlem hos ABF. Under årsmötet 1988 ändrades DHBs namn till Riksförbundet för döva, hörselskadade och språkstörda barn. Förkortningen DHB förändrades inte.

1986 beslutade socialdepartementet att man skulle pröva en ny utredningsmetod. I stället för en parlamentarisk utredningskommitté gav man DHB, SDR och HfR uppdraget att själva utreda hörselvårdens framtid. Hörselvårdsutredningen, HVU, upptog en stor del av förbundets arbete och i maj 1989 lade utredningen fram sin slutrapport. Den innehöll bland annat förslag på åtgärder för att påverka attityderna till döva och hörselskadade och för att stärka eller skapa samarbete mellan olika verksamheter och mellan vården och brukarna. Utredningen föreslog också att samhällets insatser skulle vara likvärdiga i hela landet, att en Hörsel- och dövombudsman (HDO) skulle inrättas direkt under Socialstyrelsen och att hör-

selvårdskonsulenter skulle ersättas med förskolekonsulenter, skolkonsulenter och vuxenkonsulenter.

En viktig fråga under 90-talet var den framtida skolan. Tillsammans med och SDR arbetade DHB fram ett förslag till en teckenspråkig skola. Där undervisades elever på teckenspråk oavsett om de är döva eller hörselskadade.

CI (Cochleaimplantat) kom i början av 90-talet. Med hjälp av en inopererad elektrod hoppades läkarna kunna "bota" döva barn och detta blev en het debatt både i DHB men hos andra systerförbund.

Genom påverkansarbete fick DHB till stånd en utredning kring teckenspråksutbild-

ning för föräldrar. Utredningen resulterade i en lagstadgad rätt till 240 timmars teckenspråksundervisning för föräldrar till döva barn (TUFF).

Det internationella arbetet utökades i samband med att Sverige blev medlem i EU. DHB blev fullvärdig medlem i FEPEDA, den europeiska föräldraunionen för döva och hörselskadade barn och fick en plats i styrelsen.

Under 90-talet började DHB också att driva olika projekt i vilka informationsfilmer och broschyrer skapades, konferenser för yrkesverksamma och politiker arrangerats och informatörer utbildades.

Nyheter som videotelefon, mobiltelefoner, SMS och videosamtal resulterade i

att döva fick möjlighet att kommunicera via telefon på sitt förstaspråk i ett projekt testade DHB videotelefonen i verkligheten. I det projektet ingick också en förmedlingstjänst via Tolkcentralen. Förbundet tog också del av flera statliga utredningar. Den största och viktigaste är utredningen om funktionshindrade elever i skolan, kallad FUNKIS.

I maj 1998 lade kommittén fram sitt betänkande vars förslag innebar stora förändringar för våra målgrupper. Den 28 maj 1998 genomförde förbundet sin första demonstration, och orsaken var just FUNKIS. DHB protesterade mot kommunaliseringen av specialskolorna och nedläggningen av Hällsboskolan.

Ensam är inte stark, vi gör det tillsammans! - föräldraföreläsningar på nätet

Missa inte årets sista föreläsningar i Riksförbundet DHBs föreläsningsserie!

Det är lätt att känna sig ensam och överväldigad som förälder till ett barn med kommunikativ funktionsnedsättning. Därför har DHB skapat denna digitala föreläsningsserie där vi gemensamt får kraft och kunskap av varandra för att kämpa vidare för våra barn!

Föreläsningarna kommer att tolkas till teckenspråk, eller ges på teckenspråk och tolkas till talad svenska.

Tid 19.00-20.15 (möjlighet att logga in från 18.45)
Kostnad: Medlemmar deltar gratis. Ickemedlem betalar 200kr.
OBS! Anmälan öppnar några veckor innan föreläsningstillfället.

Oktober 23/10

Vad har hänt med döva barns rättigheter på 75 år?

DHB startade för 75 år sedan som föreningen Döva barns målsmän, en föräldraförening på Manilla skolan, en skola för döva barn. Vilka viktiga milstolpar har passerats sedan dess när det gäller utbildning och rättigheter för döva och hörselskadade barn? Hur ser det ut idag?
Greger Bååth, fd generaldirektör för SPSM och hedersledamot i DHB

November 20/11

Teckenspråket, större än dövvärlden

Jessica Bartels är hörande och har språkstörning. Hon har valt teckenspråket som sitt modersmål. Vad var det som fick henne att göra det valet, och hur har det fungerat för henne och hennes familj? Vad är fördelarna med teckenspråk? Vilka möjligheter öppnas? Vilka är utmaningarna?
Jessica och Eva Bartels

December 11/12

Hjälpmedel – tips och trix!

Idag finns en mängd olika smarta och roliga hjälpmedel som kan stötta t.ex. koncentration och språkinläring. Företaget Funka Mera erbjuder hjälpmedel och pedagogiska verktyg för personer med eller utan funktionsnedsättningar. Många av de som arbetar med Funka Mera har egna funktionsvariationer/nedsättningar, eller är föräldrar till barn med särskilda behov. De strävar efter att göra tillvaron enklare för alla som måste kämpa lite extra i vardagen. I den här föreläsningen får du veta mer om olika hjälpmedel och vad de används för!

Malin Lyckgård, Funka Mera

HUR PÅVERKAS LIVET AV ATT VARA UNG OCH HÖRSELSKADAD?

Riksförbundet DHB med projektet Mellan två världar var en av de 10 aktörer som engagerade sig på Barnrättstorget under årets Almedalsvecka. Barnrättstorget är sedan många år en plats där barnrättsfrågor är i fokus och i projektets evenemang lyftes frågan om hur det är att vara ung och hörselskadad.

VÅRA FÖRELÄSARE Liv Marklund och Isabell Persson berättade om sina erfarenheter och hur hörselskadan påverkat deras liv. Evenemanget avslutades med ett kort panelsamtal tillsammans med Funktionsrätt Sveriges ordförande Nicklas Mårtensson som vi också har pratat med i detta nummer av Dialog.

Funktionsrätt Sverige är en samarbetsorganisation för rikstäckande funktionsrättsförbund där Riksförbundet DHB är en av medlemmarna.

Nicklas, du var ju på plats på vårt evenemang i Almedalen. Vad är din reaktion efter att

ha hört Isabelles och Livs föreläsningar?

– Hur viktigt det är för oss människor att passa in och ha ett sammanhang där man kan känna sig trygg, förstådd och ha vänner och andra som är någorlunda som en själv. Att det stärker en som människa och att relationerna stärker en som social individ och ger självförtroende, lärdomar och färdigheter för livet.

Hur ser du att Funktionsrätt Sverige kan vara med och påverka unga hörselskadades situation i samhället?

– Vi som samhälle måste gynna dessa sammanhang och mötesplatser. Det är en

av det viktigaste sakerna vi jobbar för. Det ska finnas många olika sammanhang och vägar in. Utöver familj, fritid och skola så är gymnasiet, folkhögskola och olika möjligheter inom civilsamhället mycket viktiga. Vi jobbar för fler vägar in för fler, ekonomisk trygghet för organisationer och att alla ska kunna passa in på egna villkor. Funktionsrätten innebär ju att alla människor ska kunna ta del av sina mänskliga rättigheter oavsett funktionsförmåga. Vi upplever att så inte är fallet när det kommer till unga hörselskadade.

På vilket sätt kan vi och resten av samhället arbeta för att deras rättigheter skall tillgodoses?

Visa på behovet och vinsten av fler vägar in för alla oberoende förutsättningar. Vinsterna går snabbt att räkna in genom att undvika utanförskap, får jobb, vänner, relationer och delta aktivt i samhällsgemenskapen. Här har exempelvis nationalekonomen Ingvar Nilsson räknat på att varje enskild person som undviker livslångt utanförskap innebär en ekonomisk besparing för samhället på lågt räknat 12–15 miljoner. Personen slipper då springa det Ingvar Nilsson kallar för ”det socialpolitiska gatloppet” med stora framtida kostnader under livet fördelat på exempelvis primärvård, socialtjänst, arbetsförmedling, psykiatri och försäkringskassa.

Funktionsrätt Sveriges uppdrag är att vara funktionsrättsrörelsens enade röst mot regering, riksdag och centrala myndigheter.

Idag är 53 av landets funktionsrättsförbund medlemmar i Funktionsrätt Sverige. Det finns också samarbetsorganisationer för funktionsrättsföreningar i län och kommuner.

Dessa är fristående från Funktionsrätt Sverige, men samarbetet är tätt.

Källa: funktionsratt.se. Text tagen från hemsida

Boka våra föreläsningar

Föreläsningarna sprider kunskap om de svårigheter som det innebär att ha en hörselnedsättning och befinna sig i gränslandet mellan den hörande och den teckenspråkiga världen.

Föreläsarna berättar om sina erfarenheter, utmaningar och sätt att bemöta dem. De vill med sitt engagemang hjälpa andra i samma situation och anhöriga och professionella som de möter i sin vardag.

Vem riktar vi oss till?

Unga hörselskadade som befinner sig mellan den hörande och den teckenspråkiga världen, anhöriga och professionella, beslutsfattare med flera.

Vill du boka en föreläsning?

Kontakta Arvsfondsprojektet Mellan två världar
Projektmedarbetare Denise Sandell
Mejl: denise.sandell@dhb.se
Ring/smsa: 073-3359881

Barnrättstorget är en plats för kunskapsspridning och kunskapsutbyte om barnrättsfrågor i Almedalen. Stiftelsen Allmänna Barnhuset är värdorganisation på Barnrättstorget och samarbetar tillsammans med andra barnrättsorganisationer som är medarrangörer. 2024 arrangerades Barnrättstorget tillsammans med Ecpat, Bufff, Lilla hjärtat, Erikshjälpen, Junis, Lex Tintin, rfsu, SOS Barnbyar och Riksförbundet DHB med projektet Mellan två världar.

Källa: Stiftelsen Allmänna Barnhuset. Text tagen ur verksamhetsberättelse för 2023

Vårt inspelade evenemang går att se på: www.almedalsveckanplay.info.
Sök på Mellan två världar i sökrutan så hittar ni till vårt evenemang.

VÄLKOMMEN ATT SÖKA MEDEL FRÅN

BO CARLSSONS MINNESGÅVOFOND

Fondens medel ska användas för att främja döva ungdomar, hörselskadade ungdomar och ungdomar med språkstörning. Detta innefattar både enskilda personer och verksamheter. Gåvofonden instiftades 1995. Inga särskilda ansökningshandlingar finns utan förbundsstyrelsen bestämmer tillfälle för utdelning baserat på fondens avkastning.

Du skickar din ansökan till kansliet@dhb.se och skriver: *Ansökan Bo Carlsson i ämnesraden*. Vi vill ha namn på den som skriver ansökan och kontaktuppgifter till denna, namn på person/företag/organisation som ansökan gäller, personnummer eller organisationsnummer, kort beskrivning av vad du söker för samt en övergripande ekonomi/budget. Vi ser helst att våra beviljade medel ska användas på så sätt att det gynnar en större målgrupp. Du behöver inte vara medlem i DHB för att söka medel ur Bo Carlssons minnesgåvofond.

Ansökningsperioden för att söka medel från fonden är:

1 SEPTEMBER – 15 OKTOBER.

Bo Carlsson satte alltid DHB i första rummet och såg till att alla kände sig delaktiga i DHB:s arbete. Han ville att alla målgrupper skulle känna sig hemma och han var mer insatt i gruppernas behov än någon annan. Det fanns inga oviktiga frågor för Bo och han hade en alldeles särskild förmåga att visa på betydelsen av samarbete med andra organisationer. Vill du skänka pengar till minnesgåvofonden? Tveka inte att kontakta oss!

För ansökan och information, se vår hemsida: www.dhb.se
Har du frågor om fonden ring gärna eller maila oss på kansliet:
Telefon 019-17 08 30 eller kansliet@dhb.se

Förra årets bidragstagare av Bo Carlssons minnesgåvofond: UNGDOMSFÖRENINGEN VILJAN!

UF Viljan är en ungdomsförening för barn och ungdomar
mellan 6–30 år och har sin bas i Vänersborg!

>> Vad är UF Viljan för förening?

–Vi är en ungdomsförening som finns för barn och unga med hörselnedsättning, dövhet och liknande, säger styrelsemedlem Ann-Lee.

UF Viljan bedriver fritidsgård för elever (årskurs 5–10) på Vänerskolan. Vid speciella tillfällen som Halloween, Lucia bjuds även de lite yngre eleverna in.

–Vi har haft sommarläger genom åren som varit enormt uppskattat av våra medlemmar och deras vård-

nadshavare, berättar Ann-Lee. Barnen och ungdomarna får under ett par dagar uppleva olika aktiviteter som Liseberg, Gokart, fisketur och många andra aktiviteter, säger hon.

Förra året sökte ni och beviljades 13.927 kr ur Bo Carlssons minnesgåvofond.

>> Hur har dessa medel använts?

–Medlen har gått till vår fritidsgård samt till liten del av vår lägerverksamhet, avslutar Ann-Lee.

Albert, och
Mattias från
Erikshjälpen

UMS ordf. Albert
och Julia från
Logopedförbundet

Laserdome, Boda Borg, sommarläger och Almedalen!

Under våren arrangerade både UMS Örebro och UMS Stockholm uppskattade aktiviteter för sina medlemmar. I Stockholm samlades UMS för en fartfylld omgång Laserdome, som avslutades med en gemensam middag på restaurang där burgare stod på menyn. I samma veva åkte Örebro-medlemmarna mot Karlskoga för en dag på Boda Borg. Där fick deltagarna använda både kropp och knopp för att lösa kluriga utmaningar. Det blev en minnesvärd dag fylld med skratt och gemenskap!

Föreläsning vid sommarläger

Under DHB Västras sommarläger höll UMS Riks ordförande, Albert Telon, en mycket uppskattad föreläsning. Läget var en plats för både barn och vuxna. Medan barnen deltog i roliga aktiviteter, fick föräldrarna möjlighet att ta del av kurser och föreläsningar. En förälder beskrev Albert som en "väldigt fin inspiratör. Rolig, tog sig tid att prata. Fint att se hur bra det kan gå för våra barn!"

UMS i Almedalen!

Vi är glada att kunna berätta att Albert även deltog i årets Almedalsvecka i Visby. Under dessa intensiva dagar fick Albert möjlighet att delta i seminarier, nätverka och sprida kunskap om språkstörning och UMS arbete. "Det var otroligt lärorika och intressanta dagar. Jag är tacksam för alla möten där jag kunde knyta värdefulla kontakter och lyfta fram språkstörning under en så viktig vecka," säger Albert om sin upplevelse i Almedalen.

Elever med språkstörning behöver mer stöd – debattartikel lyfter frågan

Albert har varit med och bidragit till en viktig debattartikel i Dagens Samhälle, tillsammans med Kerstin Wiström från Logopedförbundet. Där lyfter de behovet av mer stöd och anpassningar i skolan för elever med språkstörning, så att de får rätt förutsättningar att lyckas.

Vill du läsa artikeln? Besök UMS Facebook-sida, där finns den länkad bland våra senaste inlägg!

TOLKARNAS UPPLEVELSE AV HYBRID- OCH DISTANSTOLKNING UNDER COVID-19 UTBROTTET

AKTUELL FORSKNING

Läs artikeln här:
Sign language interpreters' experiences of remote interpreting in light of COVID-19 in Sweden - Camilla Warnicke, Marie Matérne, 2024 (sagepub.com)

Hur har teckentolkarna upplevt omställningen under Covid-19 utbrottet - från att tolka i sammanhang där alla parter är på samma fysiska plats, till att mer eller mindre tolka i sammanhang där en eller flera parter i tolksituationen deltar i mötet via länk? Det har en forskargrupp med ledning av Camilla Warnicke, docent i socialt arbete på Örebro universitet, kikat närmare på.

- Vi har genomfört 26 intervjuer med tolkar från 19 av Sveriges 21 regioner. Intervjuerna har sedan analyserats med en vetenskaplig metod för att fånga både bredden av svar och betydelsen av vad tolkarna sagt, berättar Camilla.

I intervjuerna berättade tolkarna vad de tyckte var positivt och negativt med distanstolkning. Bland annat tyckte flera av dem att tolkning på plats var roligare, men däremot ansåg man att risken för hot och våld minskade, som kan vara en utmaning i utsatta situatio-

ner vid exempelvis tolkning på socialkontor. Tolkarna påtalade också att de fick göra anpassningar av teckenspråket då webbka-mera och skärm påverkade tolkningen.

- Något som underlättade verkade var en ökad vana av distanstolkning, både hos tolkarna själva och de som arbetade med tolkarna, säger Camilla.

Analysen visade att tolkarna tyckte att det digitala formatet - att tolka på distans - påverkade sociala relationer och interaktion.

- En tolk uttryckte en känsla av att vara distanserad från tolkningen. En känsla av social avskildhet och isolering från omvärlden och kollegor var något som de flesta av tolkarna sade sig uppleva, även om någon också menade att tolken fick mer respekt vid distanstolkning, menar Camilla.

Något annat som intervjuerna visade var att tekniken ofta innebar att tolkarna

fick agera tekniker och att utrustningen gjorde att tolkningen blev mer krävande. Extra krävande var hybridtolkningar när vissa befann sig på samma fysiska plats och vissa deltog digitalt. -Det lyftes också att den tekniska möjligheten med tolkning på distans i vissa fall kunde vara gynnsam för personer med dövblindhet. Personerna kunde slippa att resa från hemmet och kunde anpassa omgivningsfaktorer som ljus och avstånd till skärmen i sin hemmiljö, vilket tolkarna bedömde som underlättande för dessa personer, berättar Camilla. En tydlig hållbarhetsfaktor man såg var att distanstolkningen gjorde att tolkarna och de som arbetade med tolk inte blev smittade av Covid-19. Distanstolkningen ansågs även miljövänlig genom att det blev färre bilresor i samband med uppdrag och att det gavs möjlighet att utföra fler tolkuppdrag på kortare tid. Men det framkom också att omställningen påverkat tolkarna i sin yr-

kesutövning där flera lyfte en oro över att deras lockelse till yrket som att jobba för människors välbefinnande hamnade i skuggan av produktionshets.

- Genom intervjuerna tycker jag att det framkom tydligt att tolkarna hade en stor omsorg om de teckenspråkiga tolkanvändarna. Valmöjlighet och dynamik framkom som ett framgångskoncept för tolkar, de som arbetar med tolkar och för samhället i stort, avslutar Camilla.

CAMILLA WARNICKE
Docent i socialt arbete
Örebro universitet

Boktips!

I boken *Här bor jag!* får vi hälsa på hemma hos fem personer som alla bor i gruppbostad eller servicebostad. Wenke Rundberg är författare och Erja Lempinen fotograf. Tillsammans har de tidigare gjort boken *Välkommen till ridskolan*.

**PÅ NKAs
(NATIONELL
KOMPETENSCENTRUM
ANHÖRIGA) HEMSIDA
FINNS TIPS OM
BÖCKER
INOM OMRÅDET
FLERFUNKTIONS-
SÄTTNING.**

WWW.ANHORIGA.SE

**>> Ny Hälso- och
sjukvårdsrapport från
AUTISM SVERIGE visar
att många NPF-elever blir
utan betyg i kärnämnen.**

**För att läsa rapporten,
besök WWW.AUTISM.SE**

**ANNONSERA I
DIALOG!
KONTAKTA:
[MARIAH.LEVICSEK@
DHB.SE](mailto:MARIAH.LEVICSEK@DHB.SE)**

AUDIOLOGISK DAG 21 NOVEMBER 2024 Teknik och audiologi i en föränderlig värld

Svenska Audiologiska Sällskapet (SAS) genomför i år Audiologisk dag digitalt, tillsammans med Unga Hörselskadade (UH).

Webbinariet är kostnadsfritt och ingen anmälan krävs.

Se mer info och program på www.sasaudio.se

CODA – EN HANDBOK FÖR DÖVA FÖRÄLDRAR

Denna handbok från Sveriges Dövas Riksförbund riktar sig till döva föräldrar som har hörande barn CODA (Children of Deaf Adults) eller för dig som i din vardag eller arbete träffar CODA.

Du hittar mer information och kan ladda ner den på www.sdr.org

VÄLKOMMEN TILL GÅLÖCAFÉ!

Gålöcafé är en verksamhet som är öppen för alla som vill, med och utan behov av särskilt stöd! Många som kommer till Gålöcafé har tidigare varit konfirmand på Gålölägret, men det är inget krav.

Vi välkomnar alla som är nyfikna och vill ha möjlighet att träffa nya vänner. Det kostar inget att vara med.

OM TRÄFFARNA

Den som vill gå i gudstjänst i Högalidskyrkan kl 11.00, sedan börjar Gålöcafé kl 12.15 med att vi äter korv tillsammans. Vi gör en rolig aktivitet och till sist firar vi en mysig andakt i S:t Ansgarskapellet.

TRÄFFAR HÖSTEN 2024

Datum för höstens träffar, sluttiden är ungefärlig:

- Söndag 13 oktober kl 12.15–13.30.
- Söndag 10 november kl 12.15–13.30.
- Söndag 24 november, gudstjänst kl 11.00 och kyrkfika efteråt.
- Söndag 8 december kl 12.15–13.30.

TECKENPRÅKSTOLKAR PÅ PLATS

Gudstjänsterna är teckenspråkstolkade, och teckenspråkstolken är med även på Gålöcafé.

HÄMTNING MED BIL

Kom strax innan 11.00 då gudstjänsten börjar, eller till kl 12.00 då Gålöcafé börjar. Hämtning ca kl 13.30. Om du behöver beställa taxi är adressen Högalids kyrkväg 19, Högalidskyrkan.

FRÅGOR ELLER FUNDERINGAR?

Varmt välkommen att kontakta Maja Inde, diakon i Högalids församling: e-post: maja.inde@svenskakyrkan.se, tel 073-529 89 08

INFO: WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/HOGALID/GALO

svenskakyrkan.se/hogalid
08-616 88 00

Svenska kyrkan
HÖGALIDS FÖRSAMLING

PÅ GÅNG: SÖDRA

PÅ GÅNG: MELLERSTA

Kommande aktiviteter

HÖSTBAD 2024 MED DHB SÖDRA – FAMILJEDAG PÅ HÖGEVALLSBADET!

27 OKTOBER
KL. 16-19.
VI MÖTS 15.40 VID INGÅNGEN.
HÖGEVALLSBADET I LUND

Anmälan skickas till sodra@dhb.se senast 20 oktober.
Skriv ålder på ditt/dina barn i anmälan.
DHB Södra bjuder på inträdet. Det finns ett café på plats
samt att man kan ta med sig egen fika.

Genomförda aktiviteter

FAMILJEDAG PÅ PARKEN ZOO 12 MAJ

Vi hade en härlig dag på Parken zoo i Eskilstuna som bjöd på sol och fantastiskt väder. Alla deltagare bjöds på en gemensam lunch och sedan blev det en guidad rundtur bland parkens djur med teckenspråkstolkning. Där fick vi lära oss om allt från lejon till kapybaror och tamarinapor. Efter det var det fri aktivitet. Åkattraktionerna var mycket uppskattade av barnen och många ville gärna stanna kvar i slutet av dagen för att åka mer. Erica & Madelaine som representerade DHB Mellersta tackar alla deltagare för en härlig dag tillsammans! /Erica, Ledamot

SAMVERKANSTRÄFF 29 MAJ

Madelaine & Erica har även representerat DHB Mellersta & varit på samverkansträff i brukarhuset i Örebro den 29 maj. En träff som vi blev inbjudna till av Dövas förening. Det planeras bland annat samarbete med olika aktiviteter samt en gemensam hemsida. /Madelaine, ordförande

KOLMÅRDEN SISTA HELGEN I AUGUSTI

Sista helgen i augusti anordnade vi familjehelg på Kolmården. Det blev två fartfyllda dagar med spännande djur, karuseller och träff med Bamse och hans vänner. Tillsammans såg vi teckenspråkstolkad delfinföreställning och bamseteater. Vi bodde på det trevliga Vildmarkshotellet och deltog i deras kvällsaktiviteter med bland annat familjequiz, dansskola samt barndisco. Vi hade även en egen teckenspråkstolkad filmvisning av Insidan ut. Stort tack till Mona Riis som tolkade filmen. Madelaine, Lovisa & Erica som representerade DHB Mellerstas styrelse tackar för en magisk helg. Vi hoppas att få träffa både nya och gamla familjer på kommande aktiviteter, håll utkik på sociala medier samt dhb.se/mellersta /Lovisa, ledamot

Kommande aktiviteter

TOM TITS LÖRDAG 23 NOVEMBER

Vi besöker *Tom Tits Experiment i Södertälje*. Vi utforskar fyra våningar med spännande experiment, kluriga utmaningar och roliga upplevelser för både små och stora. Mer information kommer på hemsidan och i sociala medier.

TOMTELAND 3-5 JANUARI 2025

Glöm inte att boka in helgen 3-5 januari 2025 i era kalendrar! Vi anordnar en magisk resa till Tomtealand tillsammans med DHB Östra. Det blir en helg full av upplevelser, glädje och gemenskap i vintriga Dalarna. Håll utkik i sociala medier och på hemsidan efter mer information.

ISABEL ENGWALL blev Årets Örebroare 2023 för sitt arbete för dövas rättigheter och är den första döva personen att ta emot utmärkelser.

INTERVJU MED ÅRETS ÖREBROARE:

Isabel Engwall

Vilka förändringar anser du behövs i rättssystemet för att bättre inkludera personer som är döva, hörselskadade eller har andra funktionsnedsättningar?

Det finns mycket kvar att arbeta med och förändra i samhället på olika nivåer. Jag har ett uppdrag som nämndeman vid Örebro tingsrätt, men jag har ännu inte hunnat börja, trots att uppdraget startade för 9 månader sedan. Vet ni varför? Jo, för att det råder oenighet om hur lagen ska tolkas när det gäller vem som är betalningsansvarig för att bekosta tolkar till mig. I mitt fall säger jag nej till den översättningsteknik som Örebro tingsrätt har beslutat att vi ska använda, eftersom det kan leda till rättegångsfel, vilket strider mot min rättssäkerhet i min

roll. Två andra domstolar, Södertörns tingsrätt, där jag tidigare haft uppdrag, och Göta hovrätt, har fått teckenspråkstolkning bekostad. Dessutom får en döv nämndeman som arbetar i Göta hovrätt sin tolkning betald av hovrätten.

Vilka råd skulle du ge till unga döva som vill engagera sig i samhället eller inom rättsväsendet?

Mitt råd till unga döva och hörselskadade som vill engagera sig i inom rättsväsendet är att aldrig låta någon annan definiera vad ni kan eller inte kan göra. Det finns alltid utmaningar, men det är viktigt att tro på sig själv och sina förmågor.

Intelligens sitter inte i örat, kom ihåg det!

PÅ GÅNG: VÄSTRA

Genomförda aktiviteter

SLOTTSSKOGEN & LISEBERG

15 JUNI I GÖTEBORG

Det flöt på bra under dagen, både aktivitet och regn. Brännbollen var uppskattad föräldrarna spelade mot våra barn och ungdomar, tyvärr förlorade föräldrarna men det får vi ta. Det var även trevligt med grillningen, vi var bara tvungna att köpa mer kol. De familjer som inte kom till Slottsskogen ringde och meddelade detta till oss ledare och kom då överens att mötas upp på Liseberg Vi hämtade ut entrébiljetter och åkband i gästservice och även där gick de bra. Sedan var det bara att tuta och köra!

SOMMARLÄGER

4-10 AUGUSTI

DESTINATION BOKENÄSET

Denna fantastiska vecka! Förra året stod det som spön i backen, det gjorde det inte i år! Denna vecka bjöd på salta bad, sol, värme, gemenskap, kunskapsutbyte och vattenkrig. På plats fanns även en uppblåsbar hinderbana samt en uppblåsbar hoppborg. Bägge mycket populära! Föräldrar, som deltog, i föreläsningsveckan fick lyssna på intressanta föreläsningar. Blå var BOJUT på plats men även, DART, Albert Telon från UMS, Johanna Yrvelid och Monica Mellin. Även Birgitta Spjut bidrog med sin kunskap. Teckenspråksföräldrarna utbildades av Maya Rhodell, Tanja Dimentova, Niklas Andersson, Göran Alfredsson och Mikael Andersson. Alla mycket duktiga och omtyckta lärare. Kort sagt, en mycket lyckad vecka – igen!

SPEX

7 SEPTEMBER

SPEX körde en favorit i repris. På agendan stod ett besök till Borås miniatyrångloksällskap. Vädret var med oss denna gång. Grill, åka ånglok på snirkliga banor, genom tunnlar och gemensamt med andra kompisar/föräldrar. Grädden på mossen var ändå att vi alla samlades – Det är alltid uppskattat!

MATLAGNINGSKURS

21-22 SEPTEMBER

Matlagningskurs på Göteborgs Dövas förenings sommarhus, Solhem. Denna aktivitet utgick från teckenspråk. Mikael, som är utbildad kock, guidade oss i den gastronomiska världen. På menyn stod lunch, frukost och middag och, inte att förglömma, den obligatoriska fikan. Solhem ligger vid havet så möjligheten att ta ett dopp, eller två, finns för den som inte är en badkruka. Vi delas in i grupper och varje grupp ansvarar för en måltid. Övernattningen sker på Solhem så det finns gott om tid för barnen att leka och för föräldrar att umgås.

Kommande aktiviteter

TECKENSPRÅK/-TAKK KURS FÖR VUXNA

12-13 OKTOBER

NORDISKA FOLKHÖGSKOLAN I KUNGÄLV

Här kommer våra utmärkta lärare att undervisa. Fika, lunch och middag kommer också hinnas med. Även Ni som inte är medlemmar får anmäla er till denna!

HALLOWEENPYSSEL OCH LISEBERG

2 NOVEMBER I GÖTEBORG

Man måste ju säkra upp så man har tillräckligt med pynt vid Halloween! Här kommer vi ställa upp en pysselverkstad där man pysslar och gör sitt eget pyssel. Lunch kommer ätas gemensamt innan de, som vill, drar vidare till Liseberg.

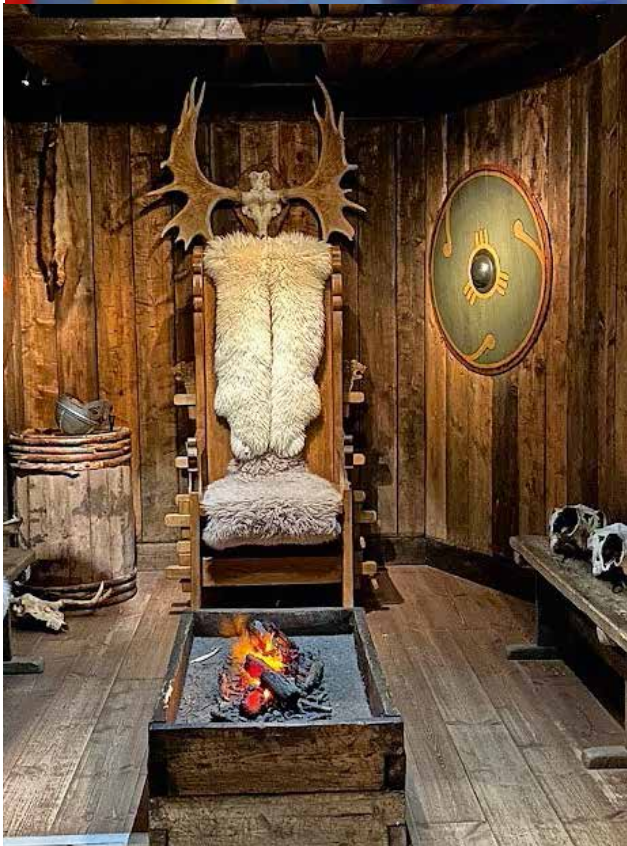
DIGITAL FÖRELÄSNING OM SEX OCH SAMLEVNAD, INTERNET, GROOMING MED MERA

16 NOVEMBER

Barn och ungdomar sitter allt mer framför skärmen men vet de egentligen vad som kan ske? Här får föräldrar, och andra vuxna runt barnet, en bra föreläsning av Caroline Engvall. Vilka signaler skall man som förälder titta efter osv.

PÅ GÅNG: ÖSTRA

Pågående aktiviteter

SIMSKOLOR

Höstens simundervisning har nu kommit i gång i Älvsjö, den genomförs i fortsatt samarbete med Vattenhuset. Simskolorna är på söndagseftermiddagar i varma bassänger och med en förälder per barn med i vattnet, för bättre koncentration och kommunikation.

TEKNIKSIM

Vi fortsätter även med tekniksim direkt efter simskolorna i Älvsjö. Här får deltagande barn på ett anpassat sätt möjlighet att finslipa sin simteknik. På ett lekfullt sätt prova på andra simsätt och prova på att dyka efter saker på botten. För att delta här måste barnen kunna simma 10 meter och inga föräldrar ska vara med i vattnet.

GYMNASTIK

Nu återupptar vi vårt samarbete med Top Gymnastics och erbjuder redskapsgymnastik på onsdagar i Vällingby. Redskapsgymnastiken, för barn cirka 6 – 12 år, tränar barnens motoriska färdigheter, kroppsuppfattning och därmed även språkutveckling.

Kommande aktiviteter

75-ÅRSJUBILEUM

12 OKTOBER
THE VIKING MUSEUM

Kom och fira med oss. Lördagen den 12 oktober firar vi att DHB fyller 75 år. Vi har bokat en helkväll på museet. Vi börjar kvällen med en guidad visning av museets utställningar, följt av en tågtur som är en bokstavlig resa genom vikingatiden. En berättelse om familj, mod, sorg och kärlek. I slutet av tågturen väntar en härlig gemensam middagsbuffé.

TECKENSPRÅKSKURS PAPPOR

16-17 NOVEMBER

I samarbete med TUFF (Teckenspråksutbildning För Föräldrar) anordnar DHB Östra en teckenspråkshelg på Djurönäs kursgård i Stockholms skärgård. Denna helgkurs i teckenspråk erbjuds vartannat år för mammor och vartannat år för pappor. I år är det pappornas tur.

MITT UNIKA BARN (MUB)

23 NOVEMBER

I samarbete med DHB Språkstörning. Se separat artikel.

TOMTELAND I MORA

3-5 JANUARI 2025

I sagolika Tomteland får du uppleva en värld fylld med fantasi, trolldom och magi. DHB erbjuder teckenspråkstolkade föreställningar. Det här är ett samarbete mellan DHB Östra och DHB Mellersta.

SKIDHELGER

1 FEBRUARI 2025

Vi kommer att erbjuda skidhelger med privata skidskolegrupper, en till Romme Alpin och en till Kungsberget. Information om skidhelgerna kommer i nästa nummer av Dialog.

Med reservation för eventuella ändringar.

Dags att börja på gymnasiet för döva och hörselskadade i Örebro

Här på vår sida i Dialog kan du återigen ta del av en artikel författad av en elev från årsklass 8–10 på Kristinaskolan i Härnösand. Kristinaskolan är en statlig skola som välkomnar elever som är döva eller har hörselnedsättning. I detta nummer har eleven själv valt ett ämne som engagerar och vill dela med sig av sina tankar och perspektiv. Vi är glada att kunna fortsätta lyfta fram elevernas röster här i Dialog!

Tiden för gymnasiet närmar sig efter tio år gå grundskola. Det är blandade känslor, och mycket man ännu är omedveten om. Nervositeten växer inom mig. Tankarna snurrar kring det sociala, hur kommer man passa in, vilka nya vänner man kommer att träffa och hur relationer kommer att utvecklas. Samtidigt är det en period av självreflektion och tvivel kring det valda programmet – är det verkligen rätt väg för mig?

Mitt sista år på Kristinaskolan är här och jag ska snart in på gymnasiet. Det känns både spännande och läskigt. När jag summerar alla åren tänker jag på hur roligt jag har haft det här. Jag har kanske inte tänkt på det alla stunder, men nu när det bara är en liten bit kvar så har jag verkligen reflekterat och fått den insikten.

Det har varit en svår uppgift att välja det program jag känner mig "mest hemma i", men jag har gjort ett val, även om jag som de flesta, känner jag mig osäker på om jag valt rätt. Jag har egentligen inte tänkt på gymnasiet sedan jag började mitt sista år här på Kristinaskolan. Det är just det här året som mina tankar har börjat komma, att jag snart ska behöva flytta till en storstad för att där gå på ett gymnasium med en massa andra ungdomar man inte känner. Jag valde först naturvetenskapsprogrammet, men ändrade sedan till teknikprogrammet då jag insåg att jag helt enkelt gillar tekniska saker mer. Gymnasiet som jag kommer gå på, heter Rudbecksgymnasiet och ligger centralt i Örebro, nära till de flesta elevboenden som finns att välja mellan. Jag önskade även att gå i tecken-språkgruppen, men det fanns tyvärr ingen dövgrupp i varken teknik eller natur. Så det får bli hörselklass, vilket jag tror kommer fungera bra ändå. Teknik, som jag i slutändan valde tror jag passar mig på grund av att jag själv helt enkelt gillar elektronik och sådana saker.

Efter snart tio år här på Kristinaskolan har man vant sig vid hur det är på vår skola, att här finns de vänner som jag har följt genom skolåren från klass F2 till klass tio. Några kommer stanna och några kommer precis som jag, flytta till ett nytt liv i en annan stad. Jag kommer ta med mig alla de minnen jag har lämnat och fått med mig under tiden här. För det är ju ändå minnena som är viktigast när man blir äldre. Efter ett decennium på en och samma plats snart ska jag snart flytta till en helt ny miljö där jag kommer spendera tre år av mitt liv. Där hoppas jag kunna hitta nya möjligheter som skall komma att gynna mig som person, men även som individ hela livet ut. Jag har egentligen aldrig tyckt att min funktionsnedsättning har påverkat mig negativt på något sätt i livet. Tiden i specialskolan gett mig en bredare utbildning och större förståelse kring olika områden än vad en hörande skola annars skulle gett.

Pirret finns där i magen och tankar snurrar. Kommer jag trivas på mitt valda program? Kommer jag hitta vänner? Eller kommer jag gå ensam i tre år...? Ja, det här är ju tankar som jag tror dom flesta har som sitter i samma sits som mig. Jag har framtidsstro och tänker ändå att det kommer att bli bra till sist. Jag är redo för framtiden.

Jöte Sowell

Välkommen till föräldrakonferensen

Mitt Unika Barn

Mitt Unika Barn är en konferens för föräldrar som har barn med språkstörning. Under konferensen får du som deltagare ta del av tips, metoder och verktyg att använda i vardagen.

DHB Språkstörning

Datum: 23 november

Tid: 9.30-16.00

**Plats: Stockholm. Address
meddelas senare**

Utdrag ur programmet

- Kerstin Hill, legitimerad logoped med mycket lång erfarenhet av Språkstörning DLD samt dyslexi och dyskalkyli ger oss vägledning och professionens perspektiv.

- Funktionsrätt Sverige informerar om organisationens erfarenheter av gymnasium och arbetsmarknad för ungdomar med funktionsnedsättning.

- En förälder ger oss sina egna erfarenheter av familjeliv och hur man kan stötta sitt barn med Språkstörning genom skolgång och gymnasiestudier.

- Representanter för ungdomsförbundet Unga Med Språkstörning (UMS) delar med sig av sina tankar och upplevelser under och efter skoltiden.

- Det lokala DHB distriktet DHB Östra som innefattar Stockholms-, Uppsala- och Gotlands län, presenterar sin verksamhet.

Kostnad 200 för medlemmar och 600 för icke-medlemmar (medlemskap kostar 350/år). Lättare lunch och fika ingår.

Sista anmälningssdag är 11 november. Anmälan är bindande och avgiften återbetalas ej.

Du anmäler dig genom att maila oss på kansliet@dhb.se och betala in avgiften till vårt bankgiro 485-8999. Bekräftelse skickas när anmälningsavgiften är registrerad. Uppge om du har några matallergier.

För frågor, kontakta kansliet@dhb.se

Vill du också synas här?

Kontakta:
mariah.levicsek@dhb.se

Du gillar väl oss på Facebook,
Instagram & LinkedIn?

Vi stödjer DHB:s verksamhet:

ORD AF ASTRID FRYLMARK

www.spraklek.se
www.ordaf.se

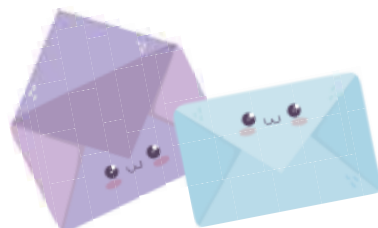
RTB REVISION

Box 1815, 702 23 ÖREBRO
Fabriksg. 54 B
Tel 019-14 04 40
www.rtbrevision.se

TECKENPEDAGOGERNA
info@teckenpedagogerna.se

HAR DU FLYTTAT ELLER BYTT MAILADDRESS?

Mycket av vår information skickas ut på email genom vårt medlemsregister. Därför är det viktigt att vi har rätt kontaktuppgifter till dig. Du anmäler ny adress/e-post på "Min sida" på: www.dhb.se/medlem alternativt hör av dig till oss på: kansliet@dhb.se så hjälper vi dig.

**Nästa
Dialog
kommer
vecka
40!**

HAR DU TIPS
PÅ EN ARTIKELSERIE
ELLER VAD VI SKA
SKRIVA OM I DIALOG?

Skriv till oss:
mariah.levicsek@dhb.se

Rawpixel

PRIS: 150KR + FRAKT

IBLAND LÅTSAS JAG ATT JAG FÖRSTÅR

- EN BOK OM ELEVER MED SPRÅKSTÖRNING

Vi använder språket för att kommunicera och uttrycka tankar och idéer. Med språket resonerar vi, löser problem och reder ut konflikter. Men vad gör vi när detta inte fungerar? I boken "Ibland låtsas jag att jag förstår" träffar vi barn, deras föräldrar och lärare som berättar om hur kommuner och skolor har organiserat undervisningen och den sociala miljön så att det blir bra för barnen. Boken vänder sig till föräldrar, pedagoger och andra som möter barn med språkstörning och ger kunskap om hjälpmedel och om de särskilda svårigheter som eleverna har. Boken innehåller också tankar och råd om bemötande av barn med språkstörning.

Lätta tecken

120 ord från det svenska teckenspråket

PRIS: 50 KR + FRAKT

LÄTTA TECKEN

DVD med 120 filmade tecken från det svenska teckenspråket. Här kan du se olika tecken för djur, färger, familjen, tid, mat, dryck, känslor, sport och skola.

PRIS: 30 KR + FRAKT

SPRÅKSTÖRNING HOS BARN OCH UNGA I SKOLÅLDERN

Informationsskrift som i första hand vänder sig till föräldrar och andra närstående. Anna-Karin Arnald leg. logoped ger svar på de vanligaste frågorna om barn med språkstörning under skoltiden. Skriften tar upp innebörd och konsekvenser i skolan och ger tips på vad man som förälder och personal i skolan kan göra för att underlätta för barnet.

SPRÅKSTÖRNING I KOMBINATION MED FLERSPRÅKIGHET

Eva Kristina Salameh leg logoped ger svar på de vanligaste frågorna om flerspråkiga barn med språkstörning. Skriften tar bland annat upp flerspråkig språkutveckling, språkstörning i kombination med flerspråkighet, utredning och bedömning, intervention och föräldrarnas roll.

PRIS: 30 KR + FRAKT

Beställ material på www.dhb.se/material/

B Posttidning

Ej retur

Avsändare:
DHB Dialog
Fabriksgatan 54 A
702 23 Örebro

*DHB önskar dig
en riktigt mysig höst!*

<https://www.facebook.com/dhbriks>

<https://www.instagram.com/riksforbundetdgb/>